

TELEGRAFUL ROMÂNULUI.

Telegrafatul este de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenumeratiunea se face în Sabiiu la expeditorul foiei, pe afară la c. r. poște cu bani și prin scrisori francate, adresate către expeditor. Pretul prenumeratiunii pentru Sabiiu este pe anu 7 fl. v. a. iar pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 36.

ANULU XXIII.

Sabiiu în 820 Maiu 1875.

(Tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. iera pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princip. și țier streine pe anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se platesc pentru întâia ora cu 7 cr. sirulu, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.)

Sabiiu 6 Maiu.

313

„Nu numai în privința convingerei religioase este numai o virtute, carea întrece toate virtutile religioase, ci și în viața politică este o virtute, carea întrece toate celelalte virtuți cetățiene, amorea curată și adevărată către persoana cea preînaltă”, dicea repausatul Metropolitu, Marele Andrei, în congresul național de la 1863. Principiul său acestă, combinat cu principiul carele este asemenea acestui: amorea curată și adevărată către națiunea sea, de care se țin cu cea mai strînsă sinceritate și de care fu condus până ce a intrat în mormentu, — a făcut minunile cele mari și pe terenul național politic și pe cel național bisericesc.

Acestă este centrul, în giurul cărui se cristăleşa viața ori cărei națiuni, trăiescă ea ori unde pe fatia pământului.

În valorile politice monarhiei noastre compuse din numeroase naționalități cu trecuturi și chiar și dezvoltări diverse constituționale, stabilitatea este în primă linie asigurată prin reprezentanțele principiului unității, prin monarhu; amorea către acestă și amorea individualităților naționale către sine trebuie să le aducă, mai curând sau mai tardu, pe toate, la o conformare armonică și frățească, în interesul unității și integrității acelei ce se reprezintă prin monarhu. Până când nu se va pute stabili un astfel de echilibru în monarhia noastră, va exista și pericolul de a fi amenințată pacea și liniștea și toate câte sunt legate lantieru că consecință de densele.

Nemuritorul nostru barbatu de statu s'a născut în tota viața lui spre armonia acestă, carea de o parte este în favoarea integrității statului și de alta parte, în consonanță cu acestă, în favoarea individualităților naționale din statu. Și întru cât națiunea română l'a ascultat și i-a urmat și s'a încoronat de frumoase succese.

Deja în dietă 1863/4 din Sabiiu înse s'a vădit că unii dintre corifeii românilor au pus mai pe sus de amorea cea adevărată, ambițiunea către personalitatea lor și de aci încolo au schiopătat, alergându după dictate străine, dictate cum au fost cele Reichensteiniane, (cărora se închină între alții și unu dintre publicistii noștri, barbatu de altminte foarte independent după pusețiunea sea socială) și cari puteau să aibă înaintea ochilor integritatea statului, înse nu și armonia indispensabilă între individualitățile popoarelor.

Dietă și întregu sistemul de atunci, pierdându și soliditatea bazei sale prin purtarea cea siovațoară a multor ce conlucrau la densele, au contribuit mult la chaosul anului memorabil 1865.

Au înțelesu românii și au recunoscutu puterea principiului de care se conduseră până la caderea morale a mai multor corifei și prin trăsura a majorității dietale? Nu! Celu puțin, parte mare nu! Fără de a studia situațiunea, unii traiau în dulcea speranță, că ceea ce se aretă la anul citat, este numai un popoiu trecătoru, care are să treacă fără

de a-i sminti dela ălele cele cu carne grasă, iera alții cugetă că acum a sositu timpul de a-și castiga lauri nevestiți de capacitatea lor diplomatică.

În vîră anului 1866 a mai spus odată, inteligenței române, acelu ce iubiă pe toți românii mai multu decât pe sine, în ce situațiune ne aflăm, a spus și aceea ce a putut face pentru toți căți se aflau în funcțiunile statului, *afară de unu*, că sa fie salvat de pericolul furtunei; înse vanitatea scurtă de vedere a învinsu și urmarea a fostu, că prin procederea cea ambiguă, cu deosebire dela conferința dela Mercurea încoco, care au turburatu și alterat conduita politică a românilor dela 1848—1861—1863/4 și 1865, românii în mare parte au intrat de bună lor voie în *infundatura* politică.

Vorbele cele multe și sunătoare că aramă n'au putut împedea nimic, ba au datu reului cursu liberu, din cauza că acele, adevărate vorbele, au substituit programă națională, la care vedem că se provoacă astăzi mulți, fără de a-i cunoște esența.

Încercarea dela 1872 în conferința Sabiană dela 5—6 Maiu pute încă mântui ce-va, dacă nu rămâne numai o încercare; ci, după cum a fostă croită prin programă cea precisă, basată pe anteactele naționale, se pune în lucrare din și cu cugetul cel mai curat și din amorea cea mai curată.

Acetă înse nu s'a întemplat, din cauza, că alta conferință totă asiă de particulară și unilaterală, că cea dela Mercurea, a paralisat totu efectul începutului celui bun.

Nu ne-aru intristă asiă tare erorile politice, chiar și după acetă încercare paralisată în începutul ei, pentru că a gresit este lucru omenesc. Dă, când cugetăm că greselile n'au provenit atîtă din o eronată calculare cu evenimente; când mai străbatu la urechile noastre neplăcute despre mulți, cari adî porta cuventulu cel mare alu condamnării a totu ce românii, după parerea noastră, trebuia să facă; când vedem că chiar și astăzi s'a dat totă silință de a infatisă situațiunea, că noi trebuie să așteptăm și să nu facem nimic pentru naționalitatea noastră, până când nu se vor îndura magiarii să facă ce-va pentru noi, ne cuprinde o temere despre viitorul nostru; ni se taie speranța că vom pute reveni la conlucrarea cea purcedătoare din simțu puru către *virtutea*, carea trebuie să intrăcă *toate celelalte virtuți cetățiene*. Cu alte cuvinte, ne temem, că va veni la valoare doctrina, că noi trebuie să ne parasim pe noi însine, să nu ne iubim și să nu ne iubim nici interesele noastre naționale.

Și cu toate aceste stăm înaintea unui periodu nou al vieții noastre politice. Duminecă, și nu mai departe, are a se întruni o parte considerabilă din inteligența română spre a se întielege asupra ținutei densei în viitoru. Oare ne va conduce acestă la cararea națională întemeiată de adunările naționale dela 1861—3?

Vocile precursorie din diurnalistică noastră, nici întru cât nu sunt absurdități,*) nu ne dau din partea încă nici garanția de recunoșterea trecutului în adevărată lui ființă, nici de a pre-

Vedi „Orient. lat.”

sentului și în atare impregiurare ce vom dice de viitoru? Declamațiunile dintrensele asiă sunt de înalte și asiă de poetice încatu i s'aru paré cui-va, că românii dispun de cele mai mari arsenaluri intelectuale și materiale și că restricțiunile, în cari am cadu de la 1865 încoco, în ceea ce privește exercitarea drepturilor cetățiene, nu ni-au atinsu nici la degetulu cel mic. „*Vana sine viribus ira*” amu răspunde scurtu la toate declamațiunile, dacă ne-am pute plăti numai ca atîtă și dacă nu aru fi alte încă de implinitu.

Trebuie să recunoștemu erorile noastre ale românilor în genere, deși nu am conlucratu cu totii la ele, și trebuie să cunoștemu greutățile, cari ni s'au pus curmedisii în drumu în anii din urma dela datulu retacirilor politice și să recunoștemu, că fără delaturarea lor suntemu *amenințati* în existența noastră. Dacă vom fi în stare să ajungem la recunoștința acestă vom fi în stare să pasim și la îndreptarea situațiunii noastre, altcum ne vom afundă și mai tare în abisulu spre care am pornit.

Cu deosebire să ne ferim de a confundă datoritiile noastre către poporul nostru cu pretensiunile guvernului prezentu, sau cu o inertă totală din partene. Nici ună din aceste din urma nu pot fi salutare. Salutariu pentru interesele noastre cele sante în impregiurările de astăzi nu pôte fi decât luptă, înse luptă legală parlamentară.

Nu ne facem iluzii și nu dîcemu că de luptă acestă voru fi încopiate rezultatele cele mai grabnice și splendide; scim înse, că în viața constituțională retragerea de bună voie este capitularea de bună voie înaintea contrariului și pentru celu ce capitulează de bună voie n'are nimenea nici baremu compatimire; ci numai desconsiderare și despretiu.

Trebuie să ne infatisăm lucrurile asiă precum sunt. Putem chiaru și luptându înainte să mai înregistrăm și alte pierderi, dă de luptă suntemu datori a luptă, căci cel puțin ne vom deprinde și vom deprinde la luptă, cu noi alături, și pe urmatorii noștri, căci finea situațiunii de acum nu o știe nimenea unde va fi și cum va fi.

De aceea n'am fostu și nu suntemu de aceia, cari să dica celor ce mergu în batalia: să ia asupra și talismanuri, că sa fie feriti de pericolul proiectilelor sau de pericolul ascuțisului sabiei și să adune numai trofee. Din contra vom descrie resbelulu asiă după cum este, pentru că acei ce intra întrinsulu să fie barbati, cari să meargă cu inimă întreagă, pregătiți și de victorie, dă și de suferințele ce le ofere unu resbelu.

Când asiă dă românii aru recunoște necesitatea de a relua luptă politică, avendu în vedere dificultățile ce ofere luptă, aru trebu să tramita barbatii cei mai probati, cari știu să înfrângă toate săgetile contrariilor și cari știu să reziste tuturor cursurilor seducătoare; nu înse de acei, cari să-și caute trebsiurile lor.

Astfelu amu avem speranță, chiaru și în casulu cându amu fi reprezentați pre arenă politică de barbati puțin, că ni s'aru deschide o *carare* baremu, carea să ne scote din înadusitória *infundatura* politică, în carea ne aflăm.

✗ Majestatea Sea imperatulu și regele a sositu Sambata înainte de mîdia-di la Vienă, după o excursiune de o luna și jumătate până la Venetia și Dalmatia. Receptiunea ce i făcua cetățienii vienesi a fostu, după scirile diurnalistice, ună din cele mai cordiale.

✓ Despre închiderea sesiunii dietale sunt diverse versiuni. După ună mai nouă dietă se va termina cu finea septemănei prezente.

✗ „Politik” din Pragă dela 13 Maiu aduce unu articolu intitulatu „Politica de naționalitate a Austriei” din care estragemu următoarele:

„Austria are atâtea și asiă diverse naționalități în sinulu seu, cum nu mai are altu statu în Europă. Ea are atâtea și asiă diverse naționalități în vecinătatea sea, cum nu mai are altu imperiu în Europă. Este unu statu de naționalități în sensulu celu mai eminentu alu cuventului și momentulu național trebuie să aibă în politică ei internă și externă cu atîtă mai multu o rolă însemnată, cu câtu naționalitățile ei sunt geografice legate în cea mai mare parte cu conaționali, cari se afla dincolo de limitele monarhiei, cu cari au reminiscențe istorice comune, ba câte odată urmarescu și scopuri politice comune.”

În pasagiulu urmatoru dice articolulu că reciprocitatea între Austria și naționalități din causă celei dintăiu a produsu rezultate încatu nu se are bine nici cu naționalitățile din launtru nici cu celo din afara. Apoi continua:

„Sapienții politici din Vienă au de multu nenorocirea de a lucra în politică națională pe dosu. Odată spriginescu o naționalitate spre a o combate mai tardu în interesul statului, de alta dată spriginescu unu elementu național, combatutu mai nainte, mințea cea sanatoasă înse l vine mai totu în oră a douăprădiece. Schimbări și contradicții de aceste se gasescu mai marcate în politică urmata de Austria fatia cu tierile sudice dela Dunare. Au fostu tempuri, cându serbii și românii, cari locuiescu afara de limitele Austriei, aru fi salutați primirea lor în sinulu monarhiei dreptu de mântuirea lor. Tempurile aceste au fostu pre cându Austria combatea pre Turcia, sub a cărei jugu oftău popoarele numite. În tempulu acelu trecea Austria de protectoră lor. Indată înse după frangerea puterii turcesci, Austria s'i schimba frontulu la Dunarea de jos; inamiculu secularu alu Turciei devine protectoru și prin acestă contrariu alu serbilor și românilor. Autonomiei popoarelor acestor se punu pedeci, pentru că sa nu aibă putere atragătoare fatia cu conaționali lor din Austria, căci tratarea popoarelor eră asiă încatu simpatia lor în afara eră lesne de explicatu.

„Nu de multu sub Beust și Andrassy, politică austriacă ierăsi s'a schimbatu fatia cu tierile dela Dunarea de jos. Austria a stersu din credeulu seu politicu conservarea Turciei cu ori ce pretiu și s'a dusu până acolo, de ofera Serbiei și Romaniei spriginelu seu diplomaticu. Dă serbii și românii, cari traiescu în Austria nu se bucura de o astfel de considerațiune și asiă politică austriacă ierăsi se gasescu într-o contradicție din care

nu p^ote esⁱ de c^u v^{re}-o c^ute-va pete vinete. Aceste se voru perde in numerulu celoru-lalte, inse interesulu statului sufer^e si acest^a numai p^ote suferⁱ indelungu!

„Ungurii facu totu ce le sta in putintia spre ale aduce aminte serbiloru si romaniloru, cari vietuescu pre teritoriulu cor^onei st. Stefanu, ca afara de limitele monarchiei au conatiunali cu staturi natiunale autonome si fideliu constitutiunei nemti nu intardia din partesi sa intr^eca in directiunea acest^a pre magiari. . .“

Aici amintesc^e articululu de festivitate ce se pregatescu in Bucovin^a si de demonstratiunile ce avura locu in Bucuresti din caus^a acelor^a.

Lu^umu spre sciintia cele dise de „Politik“, pentruca cine scie din care parte ni se p^ote strig^a i^era in gura mare daco-romanismulu, pre c^undu precum vedemu elu este o planta care cresce in diurnalistic^a si literatur^a altor^a, numai in a romaniloru din Austro-Ungari^a nu.

Imperatulul *Russiei* a parasitu capital^a Germaniei, Berlinulu. Press^a ofici^os^a din Germani^a canta mai unisono psalmi de pace. Urmarea aru fi ca influenti^a tiarului rusescu a feritu pre Europ^a de o sceneria infricosiata a unui nou resbelu. Sunt^u inse si opiniuni de acele, cari nu se incredu orbesce situatiunei trambitiate de adio tiarului rusescu cu ocaziunea plec^urei sele dela Berlinu. Opiniunile ratiuneza asi^a: Bismak cadiendu acum cu planurile sele se va plec^a *deocamdata* vointiei imperiale din Russi^a, inse elu mai tardiu p^ote provoc^a unu conflictu nou intre Franci^a si Germani^a si fiindu c^esta din urma bine pregatita va d^a o lovre rapede Franciei p^una c^undu nu va fi nimenea si nici Russi^a d^eca aru voi, in stare a se reculege si a veni Franciei intr^u ajutoriu. Acest^a procedere e cu at^ut^a mai imperativa pentru Germani^a cu c^utu traganarea p^unei mai departe intaresce pre Franci^a si de alta parte s^eca isv^orele financiale ale Germaniei.

Unu telegramu de alaltaieri dela Parisu dice ca se ast^epta unu manifestu din partea printiului Napoleon (Ponplon) in sensu republicanu si antibonapartisticu.

Metropolitulu Primate alu Roma-

FGISIORA.

Armat^a rus^esca.

Oficierii sei. — Sc^olele sele. — Manufacturele sele. — Arsenal^ele sele. — Disciplin^a sea. — Jurisdictiunea sea. — Institutiunile sele de binefacere.

D^eca armat^a rus^esca este stabilita pre o scara intinsa, mijl^ocele la care guvernulu rusu are recursu spre a-i d^a oficierii nu sunt^u mai putien^u intinse. Institutiunile de educatiune militaria ale imperiului cuprindu patru categorii: stabilimente pregatit^orie, academii de invetiamentu secundariu, academii de invetiamentu superioru si sc^ole speciale pentru oficierii gradelor inferi^ore. Cea dint^uiu din aceste categorii cuprinde d^oue-spre-diece colegiuri militaria (d^oue la St. Petersburg, d^oue altele la Mosc^va); durat^a cursului este de si^ese ani.

Terminulu de mijlocu alu eleviloru din aceste d^oue-spre-diece colegiuri este de 3700; fia-care din trensii costa pre statu pre fia-care anu 420 de ruble, si ii dau apr^ope 500 oficierii la fia-care d^oue-spre-diece luni. Sunt^u sc^ole militaria prin orasi^ele principale spre a pregati pre juni la nisce institutiuni mai inalte s^eu spre a form^a oficierii de unu gradu inferioru. Din 3000 de elevi ce ele instruescu cu c^ute 160 ruble pre anu, mai bine de 500 'si ispravescu anualmente cursurile lor^u. Tiflis are o sc^ola

niei si presiedinte alu senatului legislativu, P. Nifonu, a repausatu.

Alegerile in Roman^a dupe diurnalele primite in urma sunt^u terminate in t^ote patru colegiurile si dupa cum se vede mai departe din acele, majoritatea fiit^orei camere va sprigini pre guvernulu actual^e. Dupa c^utu putemu si noi aprecia impregiur^urele politice, in cari se afla Roman^a, putemu numai sa-i gratulam^u pentru rezultatulu ce l^a castigatu prin alegeri, pentru ca prin stabilitatea ce i se asigur^a tier^ei si s^a asigurat^u si continuarea prosper^urei sele de patru ani inc^oce, o prosperare afirmata de date positive recunoscute si de strainatate.

Sinodulu archidiece^sanu,

Siedinti^a IX.

(dela 29 Aprile v.)

Siedinti^a se deschide la 9 o^urea m. Presidiulu present^eza unu actu alu fiscalului cons. Dr. I. Borci^a, prin care se transpune aver^ea testata de reposatulu Archieppu si Metropolitulu Andrei^u la Consistoriulu arch.

Se decide, c^u actulu acest^a fiindu pentru important^u si sea urgent^a sa se puna in decursulu acestei siedintie mai int^uiu la ordinea dilei.

Dep. Macelariu face urmat^orea interpelatiune:

„Are on. presidiu scire si cunoscintia, ca dela punerea s^eu intrarea in vi^etia a statutului org. s^au denumitu din partea V. Consistoriu c^e senatu strensus bisericescu protopopi f^ura escrierea de concursu si inca individi mai f^ura nice o pregatire teoretica, abi^a cu clasele normali, pre c^undu din contra alegerea de ppopu alu tractului Mercurei, care e a 3 si care s^a facutu cu observarea tuturoru formalitatiloru prescrise de statutulu org. inca nice p^una in diu^a de adi nu e nice aprobata nice anulata.

„Mai departe:

„Are on. presidiu scire si cunoscintia, ca la impartirea ajutoriului de statu de 24,000 fl. s^aru fi comisu unele anomalie, — c^a sa nu dicu incorectitati — anomalii, cari ajungendu la cunoscinti^a mai inaltelor^u locuri aru pot^e usioru sa traga dupa sine insusi sistarea acestui mare beneficiu si anume:

ca la mai multi din cei conside-

rati li s^au datu pentru sumele cuitate c^ute o biblia s^eu alte carti;

ca intre cei considerati apar^u P. Archimandritu si toti domnii asessori bisericescu cu c^ute 200 fl., ca in conspectulu despre impartirea ajutoriului din cestiune apare P. Prot. S. Cupsi^a odata c^a ppopu cu 200 fl. si i^eresi c^a parochu cu 100 fl.;

ca totu in conspectulu din anulu trecut^u ocuru mai multe positiuni fictive, — in celu mai strensu intielesu alu cuventului;

ca la unii preoti li s^au acordatu si esolytu ajuto^urie cu total^a ocolire a respectiviloru ppopi s^eu administratori ppesi etc. —

„D^eca on. presidiu are scire despre t^ote aceste, mi permit^u a interpel^a:

„Ca are onoratu Acel^asi de cugetu a face dispositiunile necesarii, c^a anomalii de natur^a celoru premise sa nu se mai intemple si in specie, c^a ajutoriulu dela statu sa se impartiesca in deplin^a conglasuire cu prea inalt^a resolutiune din 1864. ?“

Presidiulu dechiara, ca nu p^ote d^a deslusiri la punctele interpelatiunei privindu aceste mai multu pre fostulu presidiu consist. dec^utu pre Esc. Sea, care n^a datu preste atari reclame in decursulu scurtei Sele pastoriri de p^una acum; promite inse ca va fi de aici inainte esactu in oficiulu seu.

Cu acestu respunsu interpelatoriulu e multiamitu.

Dep. Pope^a, c^a fostu presidiu interimalu, accentuandu gravitatea invinuiriloru din interpelatiunea de susu, respunde ca n^are cunoscintia sa se fi denumitu dela intrarea in vi^etia a statutului org. vre-unu ppresbiteru; mai departe, ca asesoriloru s^a datu sub titlu de cuartiru 200 fl., ceea ce s^a introdusu inca pre tempulu c^undu trai^a Metropolitulu Andreiu.

Dep. Diamandi Manole face urmat^orea interpelatiune:

„Comun^a Resnovu din ppiatulu Branului s^a sistemisatu c^a comuna de prim^a classa cu d^oue parochii; fiindu un^a dintre aceste parochii vacanta ppopu de atunci in contielegere cu comitetulu parochialu a scrisu concursu pentru ocuparea postului vacantu, precisandu-se si conditiunile de calificatiune, intre cari in sensulu concludeloru sinodali se afla si acea recerintia c^a petentii pentru acest^a

parochia fiindu de clas^a I sa fia abso^lvit^u 8 clase gimnasiali.

„Unulu dintre petenti neintrunindu recerintiele legali a cerutu dela Ven. Consistoriu c^a sa i se conc^eda a petitiun^a la mentiunat^a parochia; —

„Ac^est^a concessiune i s^a datu, prin ce dupa parerea mea s^a calcatu legea si s^a produsu in comun^a respectiva multieme de nerendueli si iritatiuni; —

„Facendu-se alegerea de parochu, f^ura c^a sa fia primitu in candidatiune si petentulu necualificatu si alegendu-se dintre candidati unulu provediutu cu recerintiele legali, partid^a celui neprimitu in candidatiune a protestatu in contr^a actului de alegere;

„Asternandu-se actulu Ven. Consistoriu arch. spre intarire, cestiunea nu s^a resolytu in restempu de 7—8 luni; dupa decurgerea acestui tempu alegerea nu s^a intaritu, ci s^a esmisu dlu ppu I-iu alu Brasiovului de comisariu pentru cercetare in causa.

„Infatisiendu-se acest^a in fati^a locului si tienendu sinodu paroch. dupa informatiunea ce amu, acestu sinodu spre delaturarea neintielegeriloru a decisu, c^a alegerea facuta sa se desfiintieze si sa se proc^eda la alegere nou^a; —

„Nu-mi e cunoscutu ce va fi referatu Dlu comisariu consist., siguru este, ca f^ura considerare la concludulu sinodului par., V. Consistoriu a intaritu alegerea cea dint^uiu.

„Ac^esta procedere a produsu o iritatiune nespusa in comun^a Resnovu, unde p^una aci domni^a armoni^a cea mai buna intre parochieni.

„Astfelu standu lucrulu 'mi iau voia a face urmat^orea interpelatiune:

a) cu ce justifica V. Consistoriu admiterea unui candidat^u necualificatu la un^a parochia de I classa c^uta vreme erau destui candidati cualificati dupa lege?

b) ce pasi are de cugetu a face Ven. Consistoriu pentru c^a sa inctete turbur^urele si neliniscea escata in comun^a Resnovu ?“

Presidiulu dechiara, ca nu este in positiune a d^a deslusiri la acest^a interpelatiune, scie inse, ca dela o comuna a venit^u o reclama in privinti^a deplinirei parochiei; actele si le-a resolytu pentru a se inform^a bine si a dispune apoi cele de lipsa.

Dep. N. Pope^a asigura sinodulu, ca ce se atinge de casulu din inter-

findu ca instructiunea acestoru juni dur^eza optu ani, din ac^esta sc^ola nu iese pre fia-care anu dec^utu a diecea parte din scolari.

T^ote districtele militariae, afara de acelea din Siberi^a si din Turkestanu, au sc^olele lor^u pentru oficierii de infanteria; ce-va mai multu inca, sunt^u sc^ole de cavaleria la Iwer, la Ielisavetgrad, si sc^ole militariae de Casaci la Novocer-Kask si la Stavropolu. Aceste institutiuni cresc^u apr^ope 3500 de teneri, din cari 1500 apr^ope 'si termina studiele lor^u in fia-care anu: ei facu statului o cheltuiala totala de apr^ope 330,000 ruble. In fine, afara de stabilimentele ce enunciar^umu, mai sunt^u multe sc^ole de jurisprudentia militaria care, t^ote impreuna, instruescu apr^ope 100 de elevi, cu pretiulu anualu de 600 ruble pentru fia-care, dintre cari iesu pre fia-care anu c^ute trei-dieci.

Prin stabilimentele militariae superi^ore ale Russiei, oficierii de^ja angagiati in servitiulu activu primescu o educatiune speciala potrivita cu diferitele lor^u corpuri, si ei siedu de ordinariu in aceste sc^ole mai multi ani. Aceste stabilimente sunt^u: Academia Nicolau s^eu statulu-majoru generalu, unde cinci-dieci de oficierii, cari au servitu celu putien^u patru ani in renduri, sunt^u primiti pre fia-care anu; academi^a de artileria Mihailu, primindu pre fia-care anu trei-dieci de oficierii cari au servitu trei ani in

renduri; academi^a de geniu Nicolau, care admite pre fia-care anu trei-dieci de oficierii; academi^a militaria de dreptu, primindu trei-dieci si cinci de oficierii de statu-majoru s^eu oficierii superiori cari n^au servitu mai putien^u de patru ani in renduri; si academi^a de chirurgia si de medicina, deschisa juniloru de t^ote conditiunile care si-au terminatu studiele in gimnasiu. Numerulu studentiloru in ac^esta din urma institutiune este de ordinariu de 900, si cheltuiel^a anual^a ce ea aduce statului este de 210,000 ruble. Studentii cei liberi din ac^esta sc^ola sunt^u obligati in schimbu la unu servitiu de optu-spre-diece luni in armata, pentru fia-ce d^oue-spre-diece luni petrecute in sc^ola. St.-Petersburgulu Kievulu si Mosc^va au asemenea sc^olele lor^u militariae de chirurgia, ele inv^etia 300 de elevi obligati sa urmeze nisce cursuri, a caroru durata este fipsata la patru ani.

Sc^olele speciale pentru oficierii, se compunu din sc^olele tehnice si de pyrotechnia din St.-Petersburg, pregatindu fia-care din ele c^ute 100 de elevi. Prim^a din ele are de missiune sa faca profesori de technologia, si cea de a d^ou^a se marginesce in dresarea sergentiloru majori de artileria.

(Va urm^a.)

pelatiune, Consistoriul a observat rigorea canónelor bis. și a purcesu conformu statutului organic. Concesiunea s'a datu concurentei pre bas'a regulamentului pentru regularea parohielor din an. 1874, iera ce privesce intarirea, s'a consideratu celu calificatu reieptandu-se celu necualificatu.

Interpelatoriul nu este multiamitu cu responsulu primitu.

Dep. Moise *Branisce* face urmatoarea interpelatiune:

„Deca sum bine informatu, in decursulu anului espiratu a incursu la M. Consistoriu arch. sub titlulu: *taxe pentru deliberate divortiali* sum'a de 1050 fl. v. a. din care suma fara nici unu felu de autorizare s'au impartitu sub titlulu pausialu de cancelari'a arhiepiscopesca preste 500 fl. si anume P. Vicariu arhiep. sum'a de 120 fl. si altoru individi, pre cari nu voiu a-i numi mai de aproape; —

„Mi iau deci libertate a interpela pre inaltulu Presidiu, ca avendu cancelari'a arhiepescă unu pausialu anualu de 1500 fl. pote-se a se face atari spese fara nice o autorizare mai inalta si deca s'au facutu din ce cauza nu s'a adusu inaintea sinodului archid. spre aprobarea lor? —

Presidiulu dechiera, ca nefindui cauz'a cunoscuta nu pote da responsu la interpelatiune.

Dep. *Pope'a* spre deslusire aminteste, ca administrarea banilor s'a intemplatu conformu concluseru sinodali. Catu pentru sum'a de 500 fl. din care densulu a primitu 120, acestia nu pot fi alti bani, decatu banii ce a primitu ca recompensa pentru spelele avute inca cu ocaziunea caletoriei la Pest'a in anulu 1873 candu s'a serbatu jubileulu Majestatiei Sele, caci alti bani din fonduri n'a primitu, ci din contra a abdisu de multe competintie pentru caletorii oficiali la Aradu si Brasiovu, mai departe de competintie sinodali, de cei 300 fl. votati de sinodu pentru opulu seu „*Vechi'a metropolia*“, dealtmintrenea interpelatoriul se potea informa din actele cons. resp. ba si din raportulu comisiunei financiale despre acest'a.

Interpelantele nefindui multiemitu cu responsulu acest'a si reserva dreptulu de a face o propunere la tempulu seu.

La ordinea dilei se pune inscintiariea fiscalului cons. Dr. *Borci'a* despre transpunerea averei bis. testate de piulu Arch. si Metr. *Siagun'a*.

Dep. *Borci'a* propune sa se transpuna actulu la Consistoriulu arch. spre ulterioara afacere, in sensulu testamentului, ceea ce se si primesce.

Comisiunea ad hoc fiindu gat'a cu raportulu seu, dupa cum comunica presedintele ei, dep. N. *Pope'a*, acel'a se pune la ordinea dilei.

Referintele Dr. *Borci'a* reporteza asupra harthiei consistoriului arch. prin care se arata stramutarea metropolitulu Procopiu Ivacicoviciu la patriarchatul serbescu, depunendu abdicatiunea sea in manile Ep. *Popasu*. Consistoriulu arch. a adusu in acestu respectu unu concludu la 10 Augustu 1874 sub Nr. 11, care se subterne sinodulu. Comisiunea propune a se adauge la protocolulu sinod.; mai departe sa se exprime recunoscintia si incredere consistoriului si presedintelui interimalu pentru ca au aperatu autonomi'a bisericesca, concludulu acel'a sa se comunice si cu proximalu congressu.

Sinodulu ia spre sciintia stramutarea metropolitulu Procopiu Ivacicoviciu la scaunulu patriarchalu si se voteza incredere consistoriului.

Venindu la discussiune punctulu ce trateza despre alegerea de metropolitu din urma, Escelenti'a Sea *Mironu* parasesce sal'a sinodale si concrede pre Arch. P. *Pope'a* cu presidiulu.

Comisiunea ad hoc propune, ca de vreme ce metropolitulu actualu deoparte s'au alesu conformu statutulu org. si s'a intaritu de Majestatea

Sea, iera de alta parte in cuvenirea de deschidere a accentuatu ca presedinte, ca va intruni tote nesuintele spre binele si intru prosperarea biserice, prin urmare din propriulu indemnu face de alu seu memorabilulu concludu sinodalu din siedintia IV a anului 1874 relativu la meritele metrop. Andreiu si astu-feliu urmaza principiile acestuia, — sinodulu sa voteze increderea sea deplina si recunoscintia Escelentiei Sele asigurandu-lu totu odata de spriginulu seu si urandu-i sanatate indelungata.

Intre aclamatiuni vii de sa traiasca se primesce propunerea comisiunei.

Gaetanu propune a se invita Escel. Sea P. Arch. si Metr. *Mironu Romanulu* prin o deputatiune la siedintia spre a se aduce la cunoscintia concludulu de mai susu alu sinodulu.

Deputatiunea constatatoria din deputatii: P. Arch. *Pope'a*, d. *Bolog'a*, *Gaetanu* si S. *Popoviciu* merge spre a invita pre Escel. Sea la sinodu.

Escel. Sea intrandu in sinodu intre strigari vii de sa traiasca si reocupa locul presidialu si indata se cetesce concludulu sinodalu de mai susu. Dupa cetire sinodulu prorumpe in vii si prolongite strigari de sa traiasca.

Escel. Sea multiemesce pentru increderea si spriginulu apromisu si aminteste ca cuventarea de deschidere cuprinde intentiunile sincere ce-lu voru conduce in dirigerea trebilor bisericesci, spre binele tuturor.

Referentulu comisiunei Dr. *Borci'a* continua ca ce se tiene de nedumeririle si ingrigirile ce s'au aretatu la alegerile trecute, din partea majoritatiei archid. relativu la alegerea unoru membrii din alte diecese ca reprezentanti ai arhiepesciei si la desconsiderarea votulu majoritatii, acelea speramu ca voru disparé pre viitoriu prin o conlucrare armonica a tuturor factoriloru legali.

Dupa o viua desbatere, la care participa mai multi deputati, si dupa ce dechiera Presidiulu, ca se va nesui intru a delatura aceste nedumeriri se punu propunerile la votu si se primesce propunerea comisiunei.

Presidiulu incunoscintieza ca obiectele menite pentru sesiunea acest'a sunt esauriate si urmaza de sine inchierea sesiunei presente. Inainte de a face acest'a Escelenti'a Sea cu cuvinte adencu semtite si parintesci aduce membriloru sinodali multiemite sincere pentru interesulu viu ce acestia l'au manifestatu la desbaterea obiectelor sinodulu precum si pentru participarea prompta la agendele sinodulu. Asigura sinodulu ca in tote lucrările va ave inaintea ochiloru binele biserice gr. or. si prosperarea ei, roga mai departe pre membrii sinodulu a-lu spriginu prin increderea si conlucrarea lor. In fine dandu tuturor binecuventarea arhieresca dechiera sied. de inchisa.

Intregu sinodulu intempina aceste cuvinte presidiale cu indelungate si frenetice sa traiasca!

Dep. N. *Pope'a* crede ca consimte intregu sinodulu cu densulu candu aduce Escel. Sele multiemite si recunoscintie pentru ostenelele si bunavointia ce a aretatu la intielpt'a conducere a lucrăriloru nostre sinodali.

Mai departe da expresiune indetuliarei sinodulu cu declaratiunile ce Escelenti'a Sea a binevoitu ale da la deschiderea sesiunei acesteia in decursulu ei si in siedintia de adi, cari tote se reducu la aceea, ca Escel. Sea va face ca in bisericea nostra preste totu si in specie in bisericea din arch. sa domnesca adeverulu, dreptatea, canonicitatea si preste totu legile bisericei nostre. Asigura mai departe pre Escel. Sea ca sinodulu lu va spriginu din tote puterile in realizarea apromisiuniloru din declaratiunile Escelentiei Sele.

Aceste cuvinte se intempinara cu exclamatiuni vii de se traiasca!

Cu acestea siedintiele sinodali din anulu acest'a se terminara.

Observări de pre galeria sinodale.

(Urmare.)

Pana a nu trece la siedintia VI tienuta in aceea di dupa prandiu (in 25 Aprile), sa integimu din siedintia precedentă o intemplanare, carea in sine nu e tocma de mare insemnatate, dara caracteristica. Pre candu adeca P. prot. I. *Popescu* ca unu gentlemen n'a votatu in caus'a carea lu atingea, P. prot. I. *Hani'a*, care era in conditiunea aceea si a votatu de amendoue orile, se intielege ca in partea sea si la cea din urma ora numai silitu de impregiurari, va sa dica, sa nu cada si cu loculu resiedintiei.

In siedintia de sera s'a continuatu si terminatu referatul comisiunei arond. protopopiatelor. Aci s'a intemplat o calamitate unui domnu deputatu scapandu-i unu terminu, care a facutu sange reu si in membrii sinodulu si in auditoriu si dupa cum amu intielesu mai tardiu au causatu nelinise si insusi oratorului. Ansa la situatiunea acest'a neplacuta a datu rugarea preotimei si mai multoru fruntasi miren din tienutulu Branului, prin carea se cerea unu lucru, dupa noi de totu inocent: conservarea numelui de pana aci alu tractulu protopresbiteralu, de care se tienu si densii, ba facu dora partea cea mai considerabile dintrensulu. Deca ni-amu notatu bine ce se dicea in rugare, apoi, intre alte ni se pare ca ocurea si pasagiulu, ca temeiulu celu mai tare, care l'a adusu deput. clericalu I. *Metianu* in sesiunea trecuta pentru modificarea numelui in protopr. „*Barsei*“, nu sta, pentru ca sinodulu protopresbiteralu, la care se facuse in anulu trecut provocare nu a decisu asi ca-va. Pote ca contestarea acest'a a sternitu calamitatea cu epitulu de pricina. Dealtmintre dep. Dr. II. *Puscariu* a indreptatu numai de catu atentiunea oratorului asupra impregiurarei, ca pote sa existe o mistificatiune de persone, pentru-ca densulu sciea pre suplicanti ca sunt omeni onorabili. Deslusirea cea mai buna o aru fi potutu da in afacerea acest'a penibile si doritoria de lamurire dep. cler. din Zernesci din sesiunea presenta, I. *Comsi'a*, deca era de fatia. Inse densulu a trebuit sa ese din siedintia tocmai candu s'a inceputu referat'a asupra rugarei din cestiune, dupa cum vorbescu unii altii, pentru ca sa-si ia concediu dela presidiu spre a merge a casa, de-si noi de alta parte scimu, ca presidiulu conducea siedintia, va se dica era in sinodu.

Referat'a ce a urmatu in caus'a regularei parohielor a fostu scurta. Siedintia urmatoria, a VII din 26 Aprile s'a impartitu indoue parti, inainte si dupa prandiu. In acest'a s'a chiarificatu situatiunea afaceri penibile din diu'a premergatoria. Dlu deputatu respectivu si-a retrasu cuventulu celu neplacutu, aretandu ca a fostu in retacire de nume si cu acest'a s'a incheiatu afacerea.

Discussiune interesanta a deschisu in decursulu siedintiei propunerea dep. *Zacharia Boiu* in privintia inscriptiunei si emblemelor seminariului „*Andreianu*“, la care au participatu, declarandu-se de urgenta, multi deputati. Celu putienu aici puturamu observa o emulatiune dupa diverse puncte de vedere de a se face ce-va in semnu de recunoscintia pentru memori'a Marelui binefacatoriu. Deca ni este permis, amu exprime si noi la loculu acest'a dorintia de a vedé realisata intentiunea acelu fii ai bisericei nostre, cari voru largirea si in frumsetiarea institutulu „*Andreianu*“, dupa cum se cuvine. Amu dori mai departe ca si mormentulu repausatulu sa fia decoratu catu mai curendu si catu se pote mai corespunditoriu.

O satisfactiune placuta a datu mai departe siedintia de astadi auditoriului, vedindu ca din urna a esitu alesu de asesoru consistoriale onorariu Dr. *Ilariu Puscariu*, cu tote ca contra-candidatulu seu P. Prot. Ios. *Baracu* inca este unu barbatu venerabile. La celu dintaiu inse prelanga sciintia se adauge virtutea etatiei, carea promite, prelanga celelalte insusiri, activitate nefatigabile pre largulu campu alu afaceriloru biserice nostre.

Celu mai interesantu obiectu, dupa noi din sesiunea intraga, urmaza acum pre tapetulu desbateriloru. Dep. N. *Mihaltianu* referaza afacerea scolastica a arhiepesciei nostre.

Dupa cele audite in privintia scoliloru in sesiunea anului trecut si dupa cate se vorbea si de atunci in coce despre conducerea afaceriloru scolastice cu deosebire din partea referintelui scolasticu, eramu in cea mai incordata asteptare sa audimu progresele ce s'au facutu de atunci si pana acum. Raportulu Consistoriului, o lunga si larga espunere pre harthia, era icon'a cea mai frumoasa pana la unu locu despre cele intemplate pre tere-nulu scolasticu. Dicemu pana la unu locu, caci pre urma venira schiopatandu si neajunsurile, pre care le desveli si mai tare in urma raportulu comisiunei scolastice si reduce totu la . . . nimic'a.

Dupa cetirea si a unui'a si a altui raportu, va se dica, alu Consistoriului si alu comisiunei, se primesce in desbatere generale si dupa amedi se continua desbaterea speciale.

Desbaterea speciale a oferitu interesante discussiuni si situatiuni. Liniscea si multiamirea referentulu consistoriului scolasticu de pre tempulu cetirei raportulu consistoriale disparu indata ce dep. *Gaetanu* si areta nemultiamirea sea cu procedur'a urmata in conducerea afaceriloru scolastice si propuse ca comis. sa se indrumeze a cerceta cate siedintie a tienutu in decursulu anului consistoriulu scolasticu. La discussiunea ce se incinge iau multi parte, unii spre a sustiené pre ref. cons. scol. cum d. e. dep. *Macelariu*, Dr. *Pecurariu* etc.; altii spre a spriginu pre *Gaetanu*, seu (*Piso*) spre a se lua (procedur'a) spre neplacuta sciintia. Insusi referintele cons. scol. ia cuventulu si arata caus'a acestui inconvenientu in absentarea asesoriloru dela siedintie adaugendu, ca deca nu erau asesorii din celelalte senate consistoriali, nu se putea tiené nici o siedintia in decursulu anului.

Presidiulu, de siguru, ca sa mai mulcomesca discussiunea, a voitutu ca responsabilitatea ce se nascu din netienerea siedintielor sa o pravalasca asupra sea, respective a presedintelui din decursulu anului. Deslusirile cestui din urma (*Pope'a*) inse au descoperitu, ca insusi referintele cons. a absentatu multu din Sabiuu, fiindu bolnavu (?). Printre deputati se vorbia ca referat'a a remasu luni intregi balta, asi ca incatu se gramadise actele nelucrate cu sutele si ca numai dupa provocari repetite si ad hominem si dupa ce se concrediuse referat'a altui membru consistorialu, intr'unu tardiu, a venitu ref. cons. la postulu seu si a luat referat'a ierasi asupra-si. Tote aceste faceau pre privitorulu din departare sa creda, ca se voru fini cu retragerea ref. cons. scol., deca nu cu a senatulu intregu, spre a face locu altoru, cari sa fia in stare a conduce neintrerupte afacerile scolastice. Acest'a, dupa cum se va vedé, n'a urmatu. In fine propunetorii si retragu propunerea si lucrulu pare a se fi terminatu. Se scola inse dep. *Patiti'a* si ia unulu din meritele referentulu, insiratu in raportu: infintiariea fondulu scolasticu din Campeni, si areta ca acel'a e infintiutu de multu. Incidentulu acest'a a mai atrasu si pre alu doile: o afacere disciplinaria dela Saliste. Din cele decurse in siedintia, n'amu pututu alt'a intielege, decatu ca ref.

cons. aru fi complanatu „spre multiamirea celor competentii“ o afacere disciplinaria scolastica la scoalele capitale din Saliste, despre care dupa cum s'a vedutu totu din desbatere, respectivii „multiamiti“, pana in diu'a de astadi nu au nici o sentintia. Altcum afacerea, dupa catu amu putut'o cuprinde din cele ce s'au ventilatu in siedinti'a acest'a memorabile, ilustréza curiosu ideile dlui ref. cons. despre afaceri scolastice. Densulu a investigatu dupa „capacitatea“ unui invetiatoriu cum se investigéza dupa unu delictu de cátra unu tribunalu séu unu jude instructoru, si inca in persóna, si, o minune! indata a aflatu ca invetiatoriulu nu e capace. Deci l'a provocatu sa demisiuneze. Fericite scoli de sub o conducere cá acest'a!

Ambe incidentele au datu ansa la discussiuni indelungate, si la evidenti'a ca in senatulu scolasticu de astadi, afara de membrii din afara, cari nu potu participá la siedintie, cei-lalti n'au nici cea mai palida idea despre afaceri scolastice; afara ca unulu incaséza dupa densele 1000 fl., afara de diurne pentru caletorii cá cea dela Saliste, si altulu 200 fl. din bugetulu scolasticu. Ce e dreptu mari sacrificie dela ómeni „liberali“ de calibrulu celu mai greu.

Intrerupem si noi aici observările nóstre asiá dupa cum le-a intreruptu siedinti'a, carea inaintase in nópte binisioru, pentruca erá pre la nóue óre sér'a cându se terminase.

(Va urmă)

Este cátu-va tempu de cându „Pres'a“ din Germani'a striga necontenitu cá sa se ia mesuri pentru oprirea emigratiunei in Americ'a, urmáindu-se agentile de emigratiune ce aru fi esistándu in imperiu. Gazet'a Germaniei de Nord, in unulu din numerile sei din urma incul cuprinde unu articolu asupr'a emigratiunei germaniloru. „Le Constitutionnel“ observá inse ca mesurile pentru oprirea emigratiunei aru fi adi inutile. O examinare mai de aprópe a stáarii financiare si industriale a Americ'e, decadenti'a sea morala, coruptiunea in care se afla, tóte acestea aru fi de ajunsu spre a nu se mai teme Germani'a de scaderea populatiunei sele prin emigratiunea in Americ'a. Din contra, se póte teme de imigratiunea americaniloru in Europ'a.

Surexcitatiunea in care se afla tóte afacerile in Americ'a, confusiunea in care se afla aci activitatea omenesca au produsu unu felu de stagnare, de crisa. Obiectele de consumatiune suntú fórte numerosé si consumatorii putieni, esportatiunea nu se póte face in conditiuni bune, reductiunea pretiurilor e estrema. Esistenti'a a devenitu aspra si dificila aprópe in lumea noua. Epoc'a cându aurulu se recoltá cu inlesnire si cându averi formidabile se strángeau in cáte-va dile a trecutú. Astadi populatiunea Americ'e nu-si póte intrabuintiá activitatea ei de cátu numai pentru ea singura si chiaru acést'a, intr'unu modu limitatu, se vede. O parte din emigratii germani au si inceputu a se reintórce pre la caminele lorú negasinduse vede la ce sa utilizeze activitatea si silintiele lorú. Americ'a are preia multe bratie; ei nu-i mai trebuie si acelea ce i-arú mai veni prin emigratiune. Ceea ce aru putea aduce o ameliorare la acést'a stare a Americ'e aru fi numai schimbarea sistemulu seu economic.

„Pr.“

Ad vocam criminalisti.

Din „Tel. Rom.“ nr. 33 in interesulu adevérulu si spre odihnirea celorlu ce póte s'au simtítu cu neplacere atinsi prin acea expresiune se espune cum s'a intemplatú — si adeca in siedinti'a din 25 Aprile a. c.

venindu la desbatere cererea mai multor individi din comunele branene in cestiunea numirei Protopresbiteratulu subsemnatulu luándu cuventulu — amu disu: — ca in sinodulu anulul trecutú totu in acestu obiectu deputatulu Branului cav. Ioanu Puscariu a facutu propunere, ca protopresbiteratulu acest'a sa nu se numéscá alu Barsei, ci alu Branului, Protopresbiterulu, respective acum Eppulu Aradului Ioanu Metianu, a reflectatu ca tocm'a comitenti dlui Puscariu in sinodulu protopresbiterale s'au invoitu cá ppresbiteratulu sa se dica alu Barsei, — in urm'a cárei deslusiri cav. de Puscariu 'si retrage propunerea — mai incolo ca cererea presinte nefindu din partea sinodulu ppresbiterale nu póte demintí nici decum afirmatiunea P. Metianu — ca acést'a cerere este subscrisa numai de nisce individi privati, — intr'e cari — nu voiu sa vatemu pre nimenea, inse dupa cum sum informatu s'aru aflá si atare care fiindu petatu cá criminalistu dupa Stat. org. nu póte fi nici membru comitetulu par. nici alu sinodulu protopopescu, din aceste motive m'amu dechiaratu pentru respingerea cererei.

In siedintia, cu ocasiunea verificării protocolulu si ocasiunea verificării punctulu acest'a amu reflectatu, ca eu din partea unui condeputatu despre care cu totu dreptulu credeamu ca dupa pusetiunea si oficiulu seu cunosce deplinu impregiurările, amu fostu informatu, ca intre cei subscrisi in cerere se afla si x. y. omu petatu care a fostu in criminalu si pre tóte aceste amu adusu motivulu din urma din cuventarea mea in siedinti'a precedente.

Inse acum dupa ce amu luatú respectiv'a cerere la máná si m'amu convinsu ca acelu x. y. nu se afla intre cei subscrisi in acea cerere si ca prin urmare informatiunea a fostu nefundata, eu cá omu alu dreptátiei si alu adevérulu, nevoindu precum amu disu a vatemá pre nimenea 'mi revocu si retragu motivulu ultimu referitoriu ad vocem criminalisti dupa care s'a primitu din partea sinodulu unanimu cá acea expresiune sa se stérge si sa remana afara si din protocolulu siedintiei din 25 Aprile ceea ce s'a si facutu.

Sabiiu 2 Maiu 1875.

I. Branu de Lemeni.

Varietáti.

Emigrarea din diferite párti ale tierei) ié dimensiuni mari. Din comitatulu se scriu diurnalulu „P. L.“ urmátórele: Din anulul trecutú emigrarea din acestu comitatu cresce in mesura forte mare. Nesocotindu sórtea nesigura, in ale cárei bratie, se arunca emigratorii, si cá Ungaria, ca tiera agricola putienu impoporata, are trebuintia de puterile de lucru urmarile triste ale emigratiunei o sentiescu tare si cei remasi, pentru cá este evidentu, cá deca mai multi proprietari 'si vendu pamentulu cu ori ce pretiu, valoarea acestui'a scade pre di ce merge. O economia, care in anulul trecutú avú valóre de 2000 de flor. se pretiiu judecatorese in septeman'a acést'a la 400 de flor.

Progresele telegrafiei. — Telegraf'i'a in Franc'i'a face progrese pre fia-care di. Sistem'a de transmitere simultana si in sensu inversu din dóue puncte diferite, pre unulu si-acelasi firu, s'a adoptatu definitivu atátu intre Parisu si Havre cátu si intre Parisu si alte statiuni cu servitiu permanentu de di si de nópte.

Prin acést'a sistema se face o mare economia de tempu in transmitere.

(Romanulu.)

Unu casu de fecunditate animala. La Plavn'a s'a constatatu unu casu de fecunditate animala fórte extraordinaria o capra a fetatu 5 iezi, atátu mam'a cátu si nascutii se aflau in deplina sanatate.

(Bibliotec'a lui Sardanapalu) Diariulu angl. „Daily Tel.“ serie: „Intre cele

mai memorabile obiecte desgropate de renutulu Layard in ruinele palatiulu reg. de Ninivea, se numara una parte din biblioteca a regelui Sardanapalu. Obiectele acestea, ajunse in museulu britanicu, trasera asuprasi atentiunea invetiatorulu, cari studiandu cu incetulu scrisorea cuneiforma, descoperira intr'ins'a cele mai memorabile date. Intre altele Giorg. Smith descoperi pre una bucatá de cárami-da versiunea chaldaica séu acadica despre diluviu; acesta descoperire fece atunci sensatiune atátu de profunda, cátu Redactiunea diariulu „Daily Telegr.“ tramise cu spesele sale (fericita Redact!) pre junele literatu in Mesopotami'a, ca se continue desgroparile incepute de Layard. Smith descoperi si alte inscriptiuni cuneiforme, din cari resultá, cá Sardanapalu facuse a se decopiá pentru palatiulu seu, stravechie'e documinte pastrate in templulu din Urbea Enoch. — Limb'a in care sunt scrise, nu e asiric'a (assiu), invetiatiu o numescu acadica, interpretele ei principale e Georg. Smith in Londonu si Opert in Paris. Acele caramide (tegle) din argila arsa, cari sosira de curendu la London, suplinescu informatiunile de pre cele gasite mai nainte; s'au gasitu pre densele descrierea forte detaiata (difusa) a traditiunei despre zidirea turnulu babilonicu; pre alta tabla se gasira impartesiri identice cu cele din primele capete ale Genesei (cartea facerei); despre creatiunea lumei, a omulu, rebeliunea angeriloru, pecatulu originalu, alungarea din paradisu a omulu, etc. Tóte aceste serise cu profusiune epica, anume rebeliunea lui Satan (pron. Siatan, indenticu cu Titan alu greco-romaniloru, „th“ cu pronuntiatiune sibilatoria — „th“ gr. si angl.), creatiunea omulu pre care Ddieu le esorteza intr'unu lungu discursu, etc. — Acést'a descoperire face mare sensatiune in London, unde complet'a descifrare se accepta cu viua interesare. Pana acum important'a descoperire e cunoscuta numai din epistol'a lui Georg. Smith.

Clubulu uriteloru. — Acum 5 ani se gasira pana la 5 fiice de a Evei in lumea cea mai inalta parisiana spre a se recunósce si a se proclamá de urite. Erá tempulu cându principés'a de Metternich se proclamá „mamiut'a cea mai bine imbracata din Parisu.“ Intr'o séra principés'a avú ide'i'a de a fundá clubulu uriteloru. Membrii acelu cercu erau sa aiba de misiune de a gasi tóte medilócele posibile spre a combate uriciunea, artificie de toaleta, jocuri de fisionomia, alegere de atitudine inflesiune de voce, si cine mai scie ce, si de a o face astfelu sa dispara de pre parchetulu salóneloru; apoi acestu scopu, ne fiindu inca destulu de filantropicu, trebuiau sa se intrunésca din cându in cându spre a confecționá mici lucrári cu aculu care aveau sa faca, in fia-care iérna, fondulu unei tombol'a destinate a asigurá stabilierea feteloru urite si, excesu de nenorocire! urite. Intreprinderea principesei erá umanitara din tóte punctele de vedere.

Ea primí aderarea unei comtese ce pórtá cu demnitate unu nume literaru stimatu, a unei marchise spirituale ce se numesce cá unu satu din jurulu Parisulu, a unei principese ruse faimósa prin iernatecele sele mediteranee, in fine a unei baronese diplomatice si cu spiritu incantatoriu, dara schiopa cá repósatulu principe de Talleyrand; dara acést'a fú totu. Aceste 5 viteze nu gasira pre nime spre a le urmá, si clubulu uriteloru nu trái mai multu de cátu durat'a cigarei princiare celu facuse sa se nasca.

Oparechia parlamentaria. — D-n'a X*** solicitá de barbatulu seu unu casimiru de Indi'a.

— Bun'a mea amica, ceru 8 dile.

— Spre a te gándi?

— Nu, spre a refúsá.

— Déca i asiá, arúfi multu mai simplu de a-mi o spune indatá...

— Aru fi mai simplu in adevéru, bun'a mea amica, dara n'aru fi de locu... parlamentariu. Nu cetesci tu desbaterile adunariloru?

Mórtea unei comete. — Puternic'a si celebr'a comet'a a lui Encke este pre cale de a disparé. Strelucirea ei este atátu de slaba, in cátu astronomii suntú toti de parere ca serman'a cometa este pre cale

de a perí in spatiurile interplanetare unde toti sorii se voru stánge la rendulu lorú. Chiaru dela visit'a sea dela 1842 ea erá cuprinsa de óre-care slabiciune, si Encke care traia inca, crediú ca copilulu seu avea sa despara pentru totu-déun'a, inse dupa trecerea sea la pericheliu ea se presentá cu o strelucire vie, cea ce asigura pre betránulu astronomu. De asta-data inse ea pare perduta pentru totu-déun'a.

Cetimu in „Gazet'a Craiovei“: In fine un'a din dorintiele cele mai ardinte ale Craioveniloru, s'au realizatu!

Duminec'a trecuta au sositu la Jitianu (portulu pentru Craiova) primulú vaporu alu noiei societáti pentru navigatiunea Jiului.

In totu lungulu drumulu, dela Bechetu pana la Jitianu, satenii se adunau cá sa privésca cu multiamire acést'a transformare a riulu lorú.

Preste cáte-va dile se mai astépta inca unu vaporu, si unu mare numeru de slepuri se incarcau déjà pre la diferitele puncte, pre marginea Jiului. Societatea, care a luatú esplotatiunea navigarii acestui riú, este compusa de capitalisti románi si italieni, si vedemu cu placere unirea intereseloru acestoru doue tieri surori. Ne bucurámu cându vedemu capitalistii italieni asociandu-se cu capitalistii románi, si interesándu-se de intreprinderi in tier'a nóstra.

Dificultáatile ce au trebuitu sa fia invinse, pentru a face acestu flaviu navigabilu, au fostu fórte mari. Cându ne gandimu lamorile de pre marginea Jiului si la alte obstacole cu multu mai mari, precum: prunturi, copaci enormi, si altele, ce jaceau de secolu in fundulu acestui frumosu riú, ne putemu lesne inchipuí cáta truda si cáta pacientia au trebuitu pentru terminarea acestei lucrári.

Se astépta acum unu vaporu pentru pasageri, dela a cáruí sosire se va face unu serviciu regulatu intre Bechetu si Jitianu.

Lucrári considerabile suntú in plina activitate, la mai multe puncte ale riulu, pentru alu mentiené navigabilu si pre tempulu cându ap'a va fi mica.

Agenti'a dela stati'a Jitianu va fi in curendu terminata, si in decursulu verei, inginerii voru studiá lucrările ce suntú de facutu in susulu podulu Jitianu, unde marginea Jiului este déjà debarasata de morile cari existau.

Ni se spune ca societatea va face autoritátiloru nóstre propunerea de a aduce Jiulu in orasiu, printr'unu canalu. Avantagele unei asemenea lucrári voru fi considerabile nu numai din punctulu de vedere comerciale, dara chiaru din acél'a alu higienei publice, cáci Craiova se va pune in directa comunicatiune cu Marea, va avea unu canalu pentru absorbirea necuratiuniiloru si va putea desrădăciná baltile de prin pregiuru, ale cároru miasme strica aerulu si suntú caus'a atátoru maladii, friguri, etc.

Dorimu din inima cá societatea sa reusésca pre deplinu in aceste ale ei salutari indreptinderi, cari voru aduce mari beneficii comerciului in generalu si Craiovei in particularu, mai cu séma ca lucréza pre risculu si pericolulu ei, neprimindu din partea guvernulu nici subventiuni, nici garantii.

(Teatru românú) Cunoscutulu artistu rom. G. Popescu va arangia de Vineri incolo o seria de representatiuni teatrale, in tóta Vinerea si Marti'a, sér'a, in pavilonulu lui Hermanu din suburbiulu Iosefinu. Máne séra va jocá noile piese: „Corón'a lui Stefanu celu Mare“ si „grecii din tiéra.“ Intre acte d. magistru de capela Bertí va esecutá „Carnevalulu din Bucuresci“ si „doin'a romana“, precum si alte piese. Dorimu, cá publiculu românú sa fia precátu se póte de numerosu!